

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 636:612.3:636:576.8

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ АНАТОМІЇ ТВАРИН У
ВИЩІЙ ШКОЛІ**

Сокольський В.П., кандидат ветеринарних наук, доцент

Білоцерківський національний університет

Курс України на євроінтеграцію, яка має на меті створення єдиного освітянського простору, головні принципи якого відображені в документах Болонського процесу, вимагає створення умов, за яких більша кількість людей, скориставшись усіма надбаннями і здобутками національних систем освіти та науки, може бути затребуваною на європейському ринку праці. Проте, для їх реалізації необхідні дещо інші підходи в навчанні фахівців, удосконалення їх професійно-практичної підготовки, зокрема у вивченні базової дисципліни «анатомія тварин».

Для поліпшення якості підготовки фахівців ветеринарної медицини важливе значення має подальше удосконалення методів викладання всіх базових дисциплін, що формують світогляд спеціалістів у питаннях лікувальної та практичної діяльності. Оволодіння такими дисциплінами має поєднуватись із

використанням ряду наочного матеріалу, який засвідчує зв'язок теоретичних положень із життєвими процесами.

Анатомія тварин є теоретичною базою фаху ветеринарного лікаря, оскільки, має фундаментальне та важливе клінічне значення. Глибокі знання анатомічних деталей можуть запобігти порушенням в технології утримання тварин. Без глибоких знань законів будови, розвитку тваринного організму та характеру його змін під дією зовнішніх чинників докільля не може бути висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця, здатного ефективно впливати на процеси виробництва продукції тваринництва.

Специфічність і складність викладання анатомії тварин обумовлені значним обсягом освоюваного матеріалу, складністю просторової уяви про окремі анатомічні утворення, особливості топографоанатомічних взаємодій. Анатомія, як базова дисципліна, вимагає з максимальною точністю заучування анатомічних термінів, вивчення анатомічних препаратів, препарування органів та систем на трупах. На сьогоднішній день є достатня кількість підручників та атласів з анатомії з яскравими кольоровими картинками (артерії – червоні, вени – сині, нерви – жовті тощо). Однак, анатомічні структури досить часто виглядають по-іншому, не так, як на зображеннях в атласах. Не дивлячись на високу поліграфічну якість, ці зображення не передають істинності фактичної картини структур тваринного організму. У зв'язку з цим, з метою забезпечення наочності навчального процесу, на практичних заняттях поряд із використанням комплексу сучасних комп'ютерних інформаційних технологій, таблиць, рентгенограм, муляжів, анатомічних атласів на кафедрі анатомії і гістології ім. П. Ковальського ми широко використовуємо натуральні анатомічні препарати у виготовленні яких беруть участь самі здобувачі. Основна мета практичних занять полягає в тому, щоб забезпечити надбання студентами якнайбільшої кількості практичних навиків з препарування, вивчення синтопії, голотопії та скелетотопії органів, частин тіла; дати інтегровану уяву про макро- та мікробудову кожного органа. Під час вивчення будови організму тварин за участю анатомічних препаратів важливим є принцип наочності.

Варто також зазначити, що вивчення анатомії – складний та трудомісткий процес. Він вимагає від студента великої посидючості, наполегливості та послідовності у освоєнні програмних питань. Щоб зрозуміти закони побудови та розвитку систем та органів тваринного організму, пізнати видові та вікові особливості їхньої будови, форми, топографії та взаємини між собою потрібна ще і додаткова самостійна робота із використанням натуральних препаратів та подальшою перевіркою своїх знань на живих об'єктах та трупному матеріалі.

Ситуація, що склалася в Україні у зв'язку із пандемією Covid-19 та військовими діями внесла свої корективи у забезпечення освітнього процесу. Як показав майже трирічний досвід навчання студентів у змішаному он-лайн та оф-лайн режимі і проведене опитування здобувачів, викладання анатомії потребує оптимального поєднання традиційних та інноваційних методів навчання при одночасному зміщенні навчального процесу від викладача до здобувача, посилення функцій підтримки здобувача, допомоги їм в організації індивідуального навчального процесу, активний зворотній зв'язок викладача з

кожним здобувачем у процесі використання навчальних інформаційних комунікативних технологій. Враховуючи, що особливістю цієї дисципліни є візуалізація препаратів, ми вважаємо цікавим підходом створення фільмів з використанням, в то числі, ютуб-каналу, де викладач попередньо записує матеріал на натуральних препаратах та розміщує лекції в електронній платформі Moodle.

За дистанційного навчання доцільним також є застосування вебінарів, за допомогою інтернет-технологій під час практичних занять, головною ознакою яких є інтерактивність.

Отже, у контексті зазначеного вище, зокрема із переважанням дистанційної чи змішаної форми навчання, освітній процес здобувача на етапі вивчення базової дисципліни “анатомія тварин” має бути орієнтований на впровадження нових методик та інноваційних технологій, що створює умови для формування професійної компетентності майбутнього лікаря ветеринарної медицини, розвитку його творчого потенціалу, системної самостійної роботи здобувачів щодо оволодіння науковими знаннями.